

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning***1.1. Forslagets baggrund*

Det fremgår af inatsisartutbeslutning EM2016/48, at Naalakkersuisut skal fremsætte et lovforslag om en 4-årig forsøgsordning, hvor der udbydes mikrolån til iværksættere og mikroentreprenører, der ikke kan få støtte via det traditionelle banksystem. Det fremgår bl.a. af beslutningen, at lånene skal være af en begrænset størrelse på mellem 20.000 kr. og 100.000 kr.

Den efterspurgte mikrolånsordning vil blive implementeret som en ændring af inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv, idet det er denne inatsisartutlov, der danner ramme om de eksisterende refusionsbaserede ordninger vedrørende støtte til styrkelse af udviklingen af det grønlandske erhvervsliv. Senest er inatsisartutloven ændret, således at det også er muligt for Naalakkersuisut at støtte inkubatorforløb for iværksættere, jf. inatsisartutlov om ændring af inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv (Støtte til inkubatorforløb).

Forslaget bygger videre på hovedlovens formål vedrørende erhvervsfremme til landbaserede erhverv, og det indeholder en kombination af faste betingelser og rammebestemmelser, der giver mulighed for en hensigtsmæssig implementering af mikrolånsordningen.

1.2. Inatsisartutlovens eksisterende refusionsbaserede støtteordninger

Det fremgår af inatsisartutlovens § 5, stk. 1, at der efter ansøgning gives støtte som tilsagn om refusion af dokumenterede udgifter i forbindelse med:

- 1) etablering og udvidelse,
- 2) produktions- og konceptudvikling,
- 3) markedsetablering, eller
- 4) projektering.

Herudover gives der ifølge stk. 2 støtte i form af tilsagn om et fast beløb til brug for professionel konsulentbistand, herunder f.eks. advokat- eller revisorbistand.

Der er ligeledes hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om såkaldt sektorspecifik støtte til bestemte brancher eller særlige virksomheder, jf. lovens § 6.

Ifølge inatsisartutlovens § 9, stk. 2, kan der højst udbetales et beløb svarende til 50 pct. af de dokumenterede udgifter i henhold til den projektbeskrivelse, der har dannet baggrund for tilsagn om støtte efter lovens § 5, stk. 1.

Dette princip om egenfinansiering er også anvendt i forhold til såkaldt sektorspecifik støtte, der gives efter bekendtgørelse om støtte til produktudvikling, eksportfremmende aktiviteter, professionel konsulentbistand (klippekort), is- og vandprojekter og turismeprojekter, der er udstedt med hjemmel i inatsisartutloven.

Det bemærkes, at dette ikke gælder for eksportfremmende aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 4.

1.3. Andre støttemuligheder

Det er muligt at få kapitaltilførsler fra Greenland Venture, der er et selvstyrejet selskab, og som ifølge sine vedtægter skal investere på kommercielle vilkår i virksomheder og projekter, der har gode udviklingsmuligheder, som har behov for kapitaltilførsel, for at kunne udnytte og realisere disse muligheder.

Greenland Ventures investeringsstrategi er primært rettet mod mindre og mellemstore virksomheder i Grønland. Der kan dog også være tale om virksomheder, der på anden vis har en generel interesse for det grønlandske samfund.

I 2015 fik virksomheder med hjemsted i Grønland også adgang til en række af Vækstfondens produkter, jf. bekendtgørelse nr. 816 af 2. juli 2015 om adgang til Vækstfondens produkter på Færøerne og Grønland.

Vækstfonden har dog ikke nogen dedikeret mikrolånsordning, og det kan f.eks. bemærkes, at et såkaldt vækstlån er på minimum 1 mio. kr.

2. Hovedpunkter i forslaget

Forslaget fastlægger de overordnede rammer for en mikrolånsordning, der skal supplere de eksisterende refusionsbaserede muligheder for at give støtte til erhvervsfremme. Forslaget er tænkt som en 4-årig forsøgsordning.

Forslaget om en mikrolånsordning giver mulighed for, at der kan ydes et mikrolån på mellem 20.000 kr. og 100.000 kr., der i lighed med andre lån kommer til udbetaling efter godkendelsen. På denne vis adskiller låneordningen sig fra de eksisterende støtteordninger, der er karakteriseret ved at være refusionsordninger uden mulighed for forudbetaling.

Det skal være muligt at låne op til 75 pct. af de budgetterede udgifter i henhold til den projektbeskrivelse, der danner grundlag for ansøgningen.

I forslaget lægges der endvidere op til, at det skal være muligt at låne op til 25 pct. af de budgetterede udgifter i henhold til en projektbeskrivelse, der udgør grundlaget for en ansøgning om tilsagn om støtte, der gives som refusion efter en støtteordning, der har hjemmel i inatsisartutloven, eller i en støtteordning, der har hjemmel i en bekendtgørelse, der er udstedt med hjemmel i inatsisartutloven.

En ordning, der muliggør, at man kombinerer lån med støtte i form af refusion, må i øvrigt også anses for egnet til at begrænse potentielle offentlige tab, idet man dermed ofte vil kunne forbedre økonomien i et projekt.

Forslaget giver endelig også mulighed for, at mikrolån ydes til arbejdskapital.

Der skal ikke stilles sikkerhed for lånet, og ordningen bliver dermed særligt relevant for iværksættere, der ikke har adgang til det almindelige banksystem grundet manglende mulighed for at stille sikkerhed for et lån.

Lånet ydes i øvrigt på markedsmæssige vilkår i henhold til en privatretlig aftale, der indgås mellem låntager og långiver, og hvori forhold som renter, afdragsstørrelse, gebyrer mv. fastsættes.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv, som ændret ved inatsisartutlov nr. 4 af 3. juni 2016, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>1. Efter § 1 a indsættes:</p> <p>” § 1 b. Der oprettes en pulje til finansiering af en mikrolånsordning med det formål at lette adgangen til finansiering for små iværksættere.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunerne har mulighed for at deltage i mikrolånsordningen igennem medfinansiering. Vilklårene for</p>

	<p>medfinansiering skal fastlægges i aftaler mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Mikrolånsordningen i stk. 1 ophører fire år efter dens ikrafttræden.”</p>
	<p>2. Efter § 5 a indsættes: ” § 5 b. Efter ansøgning kan der ydes et lån til de i § 5, stk. 1, opregnede formål eller til arbejdskapital.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Såfremt Naalakkersuisut har fastsat bestemmelser om støtte til bestemte brancher eller særlige virksomheder i medfør af § 6, vil der også kunne ydes lån til de omfattede brancher eller særlige virksomheder.”</p>
”Støttens størrelse og varighed”	<p>3. Overskriften til <i>kapitel 4</i> affattes således:</p> <p>”<i>Støttens størrelse og varighed m.v.</i>”</p>
	<p>4. Efter § 9 indsættes: ” § 9 a. Tilsagn om lån efter § 5 b skal angive størrelsen på lånet, der kan være på mellem 20.000 kr. og 100.000 kr., jf. dog stk. 7.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Det er et vilkår for tilsagnet om lån, at de budgetterede udgifter kan relateres direkte til det projekt eller arbejdskapital, som lånet angår.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Lånebeløbet kan udbetales i en eller flere rater.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Lånebeløbet kan højst udgøre 75 pct. af de budgetterede udgifter i henhold til den projektbeskrivelse, der danner grundlag for ansøgningen. Dog kan lånebeløbet højst udgøre 25 pct. af de samlede budgetterede udgifter, hvis ansøgningen om lånet kombineres med andre af lovens støtteordninger, jf. § 5, stk. 1, og § 6, eller 50 pct. af de budgetterede udgifter, hvis der er</p>

	<p>tale om arbejdskapital.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Lån skal ydes på markedsmæssige vilkår, herunder hvad angår renter, afdrag, gebyrer og etableringsomkostninger, der fastlægges i en aftale mellem låntager og lånets administrator, jf. dog stk. 4.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Der skal ikke stilles sikkerhed for lån, og kreditvurderingen skal tage højde for formålet med låneordningen, jf. § 1 b.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om låneordningen, herunder vedrørende beløbsgrænser.”</p>
<p>§ 10. Naalakkersuisut kan indgå aftale om administration af støtte efter §§ 5 og 5 a med en kommunalbestyrelse eller et administrationselskab.</p>	<p>5. § 10, stk. 1, affattes således: ” §10. Naalakkersuisut kan indgå aftale om administration af støtte efter §§ 5, 5 a og 5 b med en kommunalbestyrelse eller et administrationselskab.”</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Tilsagn om støtte bortfalder automatisk, såfremt ansøger eller virksomhed:</p> <p>1) undlader at fremsende regnskaber eller andre dokumenter, som Naalakkersuisut har krævet efter § 10, stk. 1, indenfor den heri angivne frist, eller</p> <p>2) kommer under konkursbehandling, bliver umyndiggjort eller bliver frataget retten til at drive erhverv.</p>	<p>6. § 12, stk. 4, nr. 1, affattes således: ” 1) undlader at fremsende regnskaber eller andre dokumenter, som Naalakkersuisut har krævet efter § 11, stk. 1, indenfor den heri angivne frist, eller”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2018.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget er en rammelov, der giver mulighed for at oprette en pulje til en låneordning.

Det ventes, at der i overensstemmelse med inatsisartutbeslutning EM2016/48 vil blive afsat 500.000 kr. på finansloven hvert år i de fire år, hvor forsøgsordningen løber. Herudover ventes der afsat et beløb på finansloven for hvert år til administration af ordningen. Kommunerne har mulighed for at bidrage til puljen.

Tilsagn og udbetaling af lån gives alene inden for den givne bevilling på de årlige finanslove.

Afsatte midler, der ikke er blevet udlånt i 1 år, kan overføres til det efterfølgende år, hvorved den samlede ramme i et år i princippet vil kunne blive højere end de 500.000 kr., der forventes afsat i hvert af ordningens 4 leveår.

Betalte afdrag og renter skal tilbagebetales til Landskassen, og de skal dermed ikke genudlånes.

Såfremt der efter ordningens afvikling er et nettooverskud, tilfalder dette Landskassen, der også bærer et eventuelt tab, medmindre andet eventuelt aftales med et administrationselskab og/eller kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget udvider støttemulighederne for erhvervslivet, hvilket ventes at få en positiv økonomisk virkning for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden mellem den 2. maj 2017 og den 5. juni 2017 været i offentlig høring på Grønlands Selvstyres høringsportal.

Forslaget har endvidere været i høring hos følgende parter:

Samtlige departementer, Kanukoka, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia, Kommune Kujalleq, Grønlands Erhverv, SIK, Greenland Business A/S, Greenland Venture og Visit Greenland A/S, Bank Nordik (Nuuk), Grønlandsbanken, Grønlands Politi.

Der er modtaget høringssvar fra følgende parter: Kanukoka, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Grønlands Politi, Grønlands Erhverv, SIK, Greenland Business A/S, Greenland Venture, Departementet for Finanser og Skatter, Formandens Departement.

I det følgende behandles høringssvar og de forslag til ændringer, der er kommet under høringen. Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk på baggrund af en foretaget væsentlighedsvurdering, og at der er brugt kursiv, der hvor der er tale om direkte citater fra høringssvarene.

Alle høringssvar er i deres helhed medsendt til det behandlende udvalg i Inatsisartut.

Grønlands Politi har ikke bemærkninger til forslaget.

SIK støtter intentionerne bag forslaget og håber, at det vil kunne medvirke til at udvikle erhvervslivet og skabe nye arbejdspladser.

Qeqqata Kommunia støtter tiltaget og har ikke i øvrigt bemærkninger til lovforslaget.

Formandens Departement peger på, at det med fordel kunne uddybes i bemærkningerne til lovforslaget, hvorledes man forventer at evaluere mikrolånsordningen efter den 4-årige forsøgsperiode, og hvilke kriterier man vil lægge til grund for, om forsøget har været en succes.

Opfordringen er imødekommet. Det er i bemærkningerne præciseret, at evalueringen skal skabe et overblik over værdien af mikrolånsordningen for såvel de små iværksættere som for samfundsøkonomien mere generelt, og at evalueringens indhold og omfang bl.a. vil afhænge af de umiddelbare erfaringer med mikrolånsordningen.

Grønlands Erhverv er i udgangspunktet positivt indstillet overfor initiativer, der fremmer erhvervsaktiviteten i samfundet, herunder understøtter fremskaffelse af kapital i forbindelse med opstart af virksomhed. Grønlands Erhverv har dog en række bemærkninger til lovforslaget.

Grønlands Erhverv anfører bl.a., at: *”Loven er i de første fire år ment at skulle repræsentere en forsøgsperiode for bevilling af mikrolån. I denne forbindelse efterlyser GE de*

succeskriterier, der kommer til at afgøre, hvorvidt – og i bekræftende fald på hvilke betingelser – bevillingen af mikrolån kommer til at fortsætte efter 4-års forsøgsperioden.

Det er ifølge GE et væsentligt vurderingskriterium for såvel erhvervslivet som for resten af samfundet, om pengene, der bruges til denne forsøgsordning ”gen” bevilges og på hvilke betingelser efter de 4 år. Nogle (nystartede) virksomheder kan have behov for at kende forudsætningerne for, hvorvidt et brugbart finansieringsgrundlag – måtte mikrolånene vise sig at blive dette – fortsætter også udover den fastsatte forsøgsperiode på 4 år.”

Det er blevet præciseret i forslagets § 1 b, stk. 3, at mikrolånsordningen ophører fire år efter dens ikrafttræden. Der kan ikke på forhånd siges noget om betingelser eller kriterier for videreførelse af mikrolånsordningen, da det vil kræve en lovændring.

Det er herudover blevet præciseret i de specielle bemærkninger, at evalueringen af mikrolånsordningen skal have til formål at skabe et overblik over værdien af mikrolånsordningen for såvel de små iværksættere som for samfundsøkonomien mere generelt, og at evalueringens indhold og omfang bl.a. vil afhænge af de umiddelbare erfaringer, som der gøres med mikrolånsordningen.

For så vidt angår spørgsmålet om forudsigelighed for låntagerne, er det vigtigt at påpege, at lånevilkårene i en konkret låneaftale ikke bliver berørt af ordningens evt. afslutning. Hvis der er aftalt en tilbagebetalingsperiode på fem år, så er det jo den, der er gældende. Når det er sagt, så er det naturligvis sådan, at en konkret låneaftale ikke kan struktureres på en sådan måde, at man risikerer, at der ikke er bevillingsmæssig dækning.

Endvidere anfører Grønlands Erhverv, at: *”Det fremgår ej heller af forslaget, i hvilket omfang der holdes kontrol med, at lånene rent faktisk anvendes til de formål, de er givet. Dette særligt bemærket, da der ikke skal stilles sikkerhed for et mikrolån.”*

Lovens almindelige bestemmelser i inatsisartutlovens § 12 om uberettiget støtte finder anvendelse i forhold til mikrolånene.

Grønlands Erhverv har endvidere følgende spørgsmål: *”Om end det umiddelbart forekommer ulogisk, så bedes det for den godes ordens skyld oplyst, hvorvidt et mikrolån på 75 % af de budgetterede udgifter til et projekt i teorien kan tænkes givet i det tilfælde, hvor der er givet afslag på støtte, der gives som refusion efter en støtteordning.”*

Det er i princippet muligt at få tildelt et lån, selvom en ansøger har fået afslag på støtte efter en af lovens andre ordninger. I den forbindelse er det vigtigt at huske på, at et afslag kan være begrundet i flere forskellige forhold. I princippet kunne det f.eks. tænkes, at en ansøgning om tilsagn om refusion af udgifter i medfør af en specifik støttekategori må afslås på grund af manglende midler inden for den givne støttekategori. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt eller nødvendigt at have en fast regel om dette.

Grønlands Erhverv påpeger, at: *”Underskuddet er vel ikke endeligt konstateret, før der måtte være et afskrivningsgrundlag på de lån, der misligholdelse. Dette foreligger vel ikke (nødvendigvis) efter de 4 år.”* I den forbindelse søger man derfor oplyst: *”[...] på hvilket grundlag havde man da tænkt sig at gøre dette underskud gældende overfor et evt. administrationselskab, alternativt en kommune.”*

Det skal for det første oplyses, at det naturligvis er korrekt, at et evt. tab ikke nødvendigvis kan konstateres efter udløbet af den 4-årige forsøgsperiode, da en tilbagebetalingsperiode ifølge en låneaftale sjældent vil svare til ordningens restlevetid. Det er dog heller ikke afgørende, idet et evt. underskud, som anført i forslaget, vil skulle bæres af Landskassen, medmindre andet er aftalt med et evt. administrationselskab, og i givet fald vil det jo være aftalt i administrationsaftalen, hvorledes problemstillingen skal håndteres.

Grønlands Erhverv anfører, *”[...] at beløbsgrænserne for de bevilligede lån (mellem kr. 20.000 og kr. 100.000) kan ændres administrativt. Dette vil GE kraftigt fraråde.”* Videre anføres at: *”Det er uholdbart, at en af grundforudsætningerne (lånegrænserne) for bevilling af disse lån kan ændres administrativt, når der ikke stilles sikkerhed for lånene.”*

Den indbyggede fleksibilitet for så vidt angår hjemmel til at ændre beløbsgrænserne skal sammenholdes med det forhold, at den bevillingsmæssige hjemmel findes på finansloven, og at det afgørende – set ud fra et risikosynspunkt – må være den samlede ramme, idet det samtidig skal påpeges, at det forhold, at der er tale om en mikrolånsordning i sig selv giver visse begrænsninger for den omtalte fleksibilitet.

Endvidere fraråder Grønlands Erhverv klart, at man indfører lempeligere kreditvurdering, samtidig med at man bemærker, at: *”Det kan godt være, at denne ordning kan stoppes efter udløbet af forsøgsordningen. Men netop fordi der er tale om forholdsvis let bevilgede lån, optaget af personer der ikke kan stille sikkerhed for lånene, og hvis økonomiske betalingsevne ved lånoptagelsen formentlig er tvivlsom, bør der lægges ligelig vægt på låntagers betalingsevne og projektformål.”*

Det er vigtigt at understrege, at Naalakkersuisut er blevet pålagt at fremsætte et lovforslag vedrørende mikrolån til små iværksættere, der ikke kan få støtte via det traditionelle banksystem. Sagen er den, at hvis forslaget skal have nogen værdi for den påtænkte målgruppe, da skal ordningen indebære en lempeligere kreditvurdering end, hvad der gælder for en långiver fra det traditionelle banksystem. I modsat fald har forslaget ikke nogen merværdi for målgruppen, når det samtidig erindres, at lånebeløbene er begrænset til kr.100.000.

Grønlands Erhverv foreslår endelig, at Naalakkersuisut selv administrerer låneordningen – i al fald i forsøgsperioden – i stedet for at overlade ordningen til et administrationselskab eller kommunerne.

Naalakkersuisut har ikke nogen erfaring eller ekspertise – hverken på det institutionelle eller personalemæssige plan – i forhold til administrationen af en mikrolånsordning, og det forventes derfor, at ordningen vil blive administreret af et administrationselskab.

KANUKOKA anfører bl.a., at: *”Såfremt der er tale om en puljeordning, opstår der også tvivl om, hvorledes midlerne skal prioriteres, såfremt der indkommer flere ansøgninger, end der er midler til.”*

Lån skal tildeles løbende efter princippet om først-til-mølle, og så længe der er midler, idet det i den forbindelse skal bemærkes, at det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at tilsagn og udbetaling alene gives inden for den givne bevilling på de årlige finanslove.

KANUKOKA, anfører endvidere, at: *”Samtidig vil en udlægning til kommunerne nødvendigvis skulle forudsætte, at kommunerne kompenseres for de hermed forbundne udgifter.”*

Det er vigtigt at påpege, at hvis en ordning skal administreres af en kommune, da vil der ske refusion i medfør af en specifik administrationsaftale.

Kommuneqarfik Sermersooq udtrykker støtte til den foreslåede etablering af en mikrolånsordning til iværksættere, som ikke kan opnå lån via det traditionelle banksystem. Kommuneqarfik Sermersooq har imidlertid en række bemærkninger til lovforslaget.

Kommuneqarfik Sermersooq anfører bl.a., at: *”KS noterer sig, at forslagets § 10 giver mulighed for, at Naalakkersuisut kan indgå aftale om administration af støtte efter §§ 5, 5a og 5b med en kommunalbestyrelse eller et administrationselskab, og at der ligeledes gives mulighed for kommunale bidrag til låneordningspuljen.*

Derfor – og af generel hensyn til bedst mulige sikring af, at mikrolån ikke bliver konkurrenceforvridende, og ikke gives til uhensigtsmæssige formål – finder KS det beklageligt, at forslaget til inatsisartutlov ikke i høringsfasen følges af udkast til bekendtgørelse om lovens administration. KS mener, at rammebetingelser og intentioner om fremtidig administration er uklare på visse punkter.”

Der er som udgangspunkt ikke behov for supplerende administrative forskrifter i forhold til ordningen, idet lånevilkår, herunder løbetid og renter mv., fastlægges i en privatretlig låneaftale mellem låntager og administrator.

Det bemærkes, at ordningen ikke kan antages at være konkurrenceforvridende, idet den er tænkt som et supplement til det traditionelle banksystem.

Kommuneqarfik Sermersooq anfører videre, at: *”Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at mikrolån særligt er tiltænkt iværksættere og mikroentrepenører, som ikke kan få støtte via det traditionelle banksystem, jf 1.1 Forslagets baggrund. Det er uklart om, og eventuelt hvordan, det dokumenteres, at ansøgere har ansøgt traditionel finansiering.”*

Forslaget indeholder ikke noget krav om, at en ansøger skal have forsøgt og fået et konkret afslag af et pengeinstitut. Forslaget handler derimod om at indføre en ordning, der i generel forstand supplerer de traditionelle banker ved at tilbyde mikrolån til små iværksættere, der ellers ikke ville kunne låne til erhvervsformål i de traditionelle banker. Dette sker bl.a. ved at tilbyde lån uden sikkerhed og igennem en i øvrigt lempeligere kreditvurdering, jf. forslagets § 9 a, stk. 6.

Om risici anfører Kommuneqarfik Sermersooq, at: *”I henhold til bemærkningerne, jf Til nr 4 Til stk. 4, skal der fokuseres på sammenhængen i projektet snarere end ansøgerens forhold. Selvom risici er begrænsede, vil konkursrytteri i mindre skala være en risiko, hvis der ikke beskrives arbejdsgange for vurdering af ansøgere. Ligeledes er GER-numre gratis, og i teorien kan man altså oprette en virksomhed, udarbejde en realistisk forretningsplan for en iværksætteride og opnå et billigt ”forbrugslån” på 100.000 kr., hvis der ikke indlægges krav om opfølgning, og eventuelt repressalier i forbindelse med bevidst vildledning i forbindelse med ansøgning.*

Disse, og eventuelt andre, uklarheder bør adresseres allerede i lovgivningsfasen i form af bekendtgørelse. KS mener, at også bekendtgørelse omkring administration bør sendes i høring, før loven træder i kraft, særligt da KS bestemt er indstillet på at bidrage til låneordningen, som loven lægger op til.”

Forslaget udstikker de generelle rammer for mikrolånsordningen. Arbejdsgange og konkrete procedurer og andre forhold vedrørende faktisk kreditvurdering er ikke indarbejdet i forslaget, idet disse forhold vil bero på administrators infrastruktur mv.

På baggrund af kommunens høringssvar er der blevet indsat en ny bestemmelse i forslagets § 1 b, stk. 2, hvor det præciseres, at kommunerne har mulighed for at deltage i mikrolånsordningen, og at de nærmere betingelser og vilkår skal fastlægges i en aftale mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner. Der er derfor ikke behov for at fastlægge de nærmere detaljer direkte i forslaget. Såfremt det måtte vise sig at være nødvendigt, vil der naturligvis blive fastsat supplerende administrative forskrifter.

Kommuneqarfik Sermersooq har til brug for sin afgivelse af høringssvar indhentet bemærkninger fra Sermersooq Business Council. Sermersooq Business Council er umiddelbart positiv overfor den foreslåede lovændring og 4-årige forsøgsordning, men opfordrer til, at man er opmærksom på internationale erfaringer og bedste praksis.

Departementet for Finanser og Skatter bemærker bl.a., at: *”Det er uklart, hvad der sker med betalte afdrag på lånene. Departementet for Finanser og Skatter lægger derfor til grund, at disse tilbageføres til landskassen og ikke genudlånes.”*

Det er blevet præciseret i bemærkningerne, at betalte afdrag tilbageføres til landskassen, og at de ikke genudlånes.

Departementet for Finanser og Skatter finder, at forslaget § 9 a, stk. 4, er uklar, idet man bemærker, at: *”Bestemmelsen er uklar, men anviser en mindre konservativ kreditvurdering end efter normale ”markeds-mæssige vilkår”. Om muligt bør det præciseres, hvor meget mindre konservativ kreditvurderingen bør være. Et udgangspunkt kunne være et krav om en positiv business case eller lignende.”*

Det er blevet præciseret i de specielle bemærkninger, at der som minimum skal foreligge en positiv business case.

Departementet for Finanser og Skatter foreslår, at: *”[...] [n]år nu ordningen udtrykkelig er fireårig, da at indsætte en bestemmelse om, at inatsisartutloven automatisk bortfalder efter forsøgsperiodens ophør – dvs. den 31. december 2021.”*

Der er indsat en bestemmelse i forslaget § 1 b, stk. 3, om automatisk ophør efter udløbet af den 4-årige forsøgsperiode.

Greenland Business hilser initiativer, som fremmer lysten og muligheden for selvstændigt virke velkommen, men har en række bemærkninger til lovforslaget.

Greenland Business anfører bl.a., at: *”Greenland Business må på det kraftigste fraråde, at mikrolånsordningen inkorporeres i inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv. Der burde i stedet skrives en særskilt lov om mikrolånordningen.*

Der er ikke administrative synergier mellem erhvervsfremmeordningerne og mikrolån. Tværtimod vil sammenblandingen besværliggøre administrationen af begge ordninger. Dette skyldes primært, at der ikke gælder samme kriterier for, hvad mikrolån og støtteordningerne kan bruges til, herunder særligt at mikrolån kan bruges sammen med andre støtteordninger, og at mikrolån kan bruges til drift.

Hvis mikrolån kan bruges til egenfinansiering af støtteordninger og til drift, vil det være til gavn for iværksætteren, samtidigt med at det gør administrationen lettere, såfremt det reguleres af en selvstændig lovgivning. Ellers bør der gælde de samme kriterier, som for de øvrige ordninger under lovgivningen. I sidstnævnte tilfælde vil mikrolån ikke være særligt attraktive.”

Hensigten med at fremsætte forslaget som et ændringsforslag til den eksisterende erhvervsfremmelov er netop at sikre, at der skabes synergi mellem mikrolånsordningen og de refusionsbaserede støtteordninger. En separat lov vil ikke ændre det forhold, at en mikrolånsordning vil skulle virke i samspil med de eksisterende refusionsbaserede støtteordninger.

Grunden til, at mikrolånsordningen indsættes i lov om erhvervsfremme for landbaserede erhverv, er endvidere bl.a. også, at det skal sikres, at det samlede offentlige engagement i

form af refusionsbaserede støtteordninger og mikrolån ikke må overskride 75 pct. af de godkendte udgifter til det pågældende engagement.

Det forhold, at der ikke gælder de samme kriterier for låneordningen som for de refusionsbaserede støtteordninger, ses ikke at indebære nogen særlige udfordringer ud fra et administrationsperspektiv. Det er heller ikke uforeneligt med et ændringsforslag. De gældende refusionsbaserede ordninger er jo også karakteriseret ved deres indbyrdes forskelle. F.eks. så gives der på nuværende tidspunkt fuld refusion op til 25.000 kr. for klippekortordningen, mens der for produktudvikling højst gives støtte på 50 pct. af de godkendte udgifter.

Greenland Business anfører, at: *”Greenland Business vurderer at det er uklart, hvad der menes med en ”mikroentreprenør”, samt hvad forskellen er på en ”iværksætter” og en ”entreprenør”. Begreberne bruges i flæng, men ”entreprenør” betyder typisk en som arbejder i bygge- og anlægsbranchen. Der findes ikke i Grønland en egentlig definition af hvad en ”iværksætter” er, og det anbefales ikke at forsøge at lave en sådan, men at bruge begrebet ”privat virksomhed.”*

Der er sket en begrebsmæssig harmonisering i forslaget, hvorefter termene små iværksættere eller iværksættere anvendes konsekvent.

Men som også frarådet af Greenland Business, så indeholder forslaget ikke nogen fast definition af begrebet. Der ligger jo under alle omstændigheder en begrænsning i selve lånebeløbenes størrelse, og i det forhold at ordningen henvender sig til iværksættere, der ikke har adgang til lån fra de traditionelle banker. Det betyder så også, at låneordningen ikke henvender sig til store og mellemstore virksomheder, der ikke har adgang til det traditionelle banksystem, f.eks. på grund af dårlig økonomi.

Greenland Business anfører endvidere, at: *”Lovforslagets § 9 a, stk. 2, definerer tre forskellige situationer, hvor der lægges et procentuelt loft på lånebeløbets størrelse i forhold til budgettet og indholdet af den aktivitet, man låner til. Dette mener vi i væsentlig grad er med til at vanskeliggøre lånoptagelsen for iværksætteren, samtidigt med at det virker nærmest umuligt at administrere for administrationsselskabet.*

Altså mener vi, at dette stykke bør fjernes fuldstændigt, således at der ikke findes et loft i procent af budgettet. Og i hvert fald, at der ikke er flere forskellige lofter i forskellige situationer.”

Det er vigtigt at påpege, at forslaget søger at skabe den rette balance mellem på den ene side at skabe en merværdi i forhold til de eksisterende refusionsbaserede støtteordninger, samtidig med at man iagttager princippet om, at ansøger selv skal bidrage med et vist niveau af egenfinansiering. Og i det omfang denne egenfinansiering hentes fra andre eksterne kilder, da vil man jo opnå endnu en vurdering af projektet.

Greenland Venture udtrykker støtte til indførelsen af en mikrolånsordning, men har en række bemærkninger til lovforslaget.

Greenland Venture anfører bl.a., at: *”Administrationen af lån når man kombinerer mikrolån og støtte vil være vanskelig, såfremt opgaven af administrationen af mikrolån tildeles en anden end Greenland Business, der administrerer støtteordningerne. Såfremt forslaget opretholdes, ser vi det for nødvendigt, at administrationsselskaberne frit skal udveksle oplysninger omkring tildeling af støtte og lån.”*

Det er blevet præciseret i forslagets specielle bemærkninger, at ansøgere vil skulle give deres samtykke til, at låneadministrator kan udveksle de nødvendige informationer med administrator af de eksisterende refusionsbaserede støtteordninger.

Greenland Venture anfører videre, at: *”Ved at gøre låneaftalen i henhold til forslagets 9 a, stk. 3, [i den endelige version af lovforslaget: stk. 5] til en privatretlig aftale mellem administrator og låntager forringer man mulighederne for tvangsinddrivelse af misligholdte lån. Den mulighed ville man have, hvis aftalen blev indgået direkte mellem låntager og Selvstyret.”*

Forslaget angår en 4-årig forsøgsordning vedrørende lån på mellem 20.000 kr. og 100.000 kr. med en samlet udlånsramme på 500.000 kr. om året i den omtalte forsøgsperiode, og bl.a. af hensyn til fleksibiliteten og forbruget af resurser vil mikrolånsordningen blive gennemført på baggrund af privatretlige aftaler.

Greenland Venture peger endelig på, at: *”Inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv opererer med tilskud og støtte, hvor mikrolånsordningen er tiltænkt ydet som lån på markedsmæssig vilkår til iværksættere og mikroentreprenører, hvorfor Greenland Venture A/S vil foreslå, at det overvejes at udarbejde en separat lov om mikrolån.”*

Det er korrekt, at mikrolån vil skulle ydes på markedsmæssige vilkår. Til trods herfor vil ordningen dog have karakter af en støtteordning, idet ordningen indebærer en lempeligere kreditvurdering end, hvad der gælder for en långiver fra det traditionelle banksystem. Ordningen har netop til formål at lette adgangen til finansiering for små iværksættere, som typisk vil have vanskeligt ved at optage lån via det traditionelle banksystem.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 1 b, stk. 1)

Bestemmelsen fastslår, at der oprettes en pulje til en mikrolånsordning, der har til formål at lette adgangen til finansiering for små iværksættere.

(§ 1 b, stk. 3)

Kommunerne har mulighed for at bidrage til mikrolånsordningen.

De nærmere vilkår og betingelser vil skulle fastlægges i aftaler mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner.

(§ 1 b, stk. 3)

Der er tale om en 4-årig forsøgsordning, og ordningen ophører uden videre 4 år efter, at den er trådt i kraft. Det vil derfor kræve en lovændring, hvis mikrolånsordningen skal videreføres efter udløbet af den 4-årige forsøgsperiode.

Ordningen skal evalueres, således at der skabes et overblik over værdien af mikrolånsordningen for såvel de små iværksættere som for samfundsøkonomien mere generelt. Evalueringens indhold og omfang vil bl.a. afhænge af de umiddelbare erfaringer, som der gøres med mikrolånsordningen.

Til nr. 2 (§ 5 b, stk. 1)

Bestemmelsen angiver, at der kan ydes lån til de formål, der allerede er fastlagt i lovens § 5, stk. 1, eller til arbejdskapital. Med lån til arbejdskapital forstås først og fremmest lån til indkøb af varelagre. Der er derimod ikke tale om en ordning vedrørende factoring eller fakturasalg.

(§ 5 b, stk. 2)

Bestemmelsen angiver, at det skal være muligt at yde lån til projekter, der vedrører brancher eller særlige virksomheder, der er omfattet af bestemmelser om støtte efter § 6.

Til nr. 3

Overskriften til kapitel 4 ændres, da kapitlet også skal vedrøre lånevilkår og betingelser.

Til nr. 4 (§ 9 a, stk. 1)

Lånebeløbene skal være på mellem 20.000 kr. og 100.000 kr. Disse beløbsgrænser, der er indsat på grund af formuleringen i inatsisartutbeslutning EM2016/48, kan ændres af Naalakkersuisut, jf. stk. 5.

(§ 9 a, stk. 2)

Der kan alene lånes til udgifter, der angår det projekt, der danner grundlag for låneansøgningen. Ved en ansøgning om arbejdskapital er der nødvendigvis tale om en mere generel beskrivelse af de forventede udgifter.

(§ 9 a, stk. 3)

Administrator har mulighed for at bestemme, at udbetalingen af lånebeløbet deles op i rater. Udbetaling i flere rater vil dog ofte kunne komme på tale, hvis ansøgningen angår arbejdskapital. Der skal alene betales renter af udbetalte lån.

(§ 9 a, stk. 4)

Det skal højst være muligt at låne op til 75 pct. af de samlede budgetterede udgifter og omkostninger for at sikre, at ansøger har det nødvendige engagement og en vis egenfinansiering.

Hvis en låneansøgning kombineres med en ansøgning om tilsagn om refusion efter en af inatsisartutlovens støtteordninger, vil der højst kunne lånes 25 pct. af de samlede budgetterede udgifter. Dette betyder, at der altid vil være en egenfinansiering på 25 pct., idet der højst kan gives refusion for 50 pct. af de udgifter, der er godkendt i tilsagnet om støtte.

Hvis der er tale om arbejdskapital vil der højst kunne lånes til 50 pct. af de budgetterede udgifter.

Af hensyn til overholdelse af disse grænser vil ansøgere skulle give deres samtykke til, at der sker udveksling af relevante informationer imellem låneadministrator og administrator af de refusionsbaserede støtteordninger. Dette gælder også, såfremt der indgås en administrationsaftale vedrørende mikrolånsordningen i medfør af forslaget § 10, stk. 1.

(§ 9 a, stk. 5)

Bestemmelsen angiver, at lån skal ydes på markedsmæssige vilkår. Det betyder, at der skal betales renter og gebyrer, der svarer til almindelige banklån, og ske afdrag. Det forhold, at der ikke skal stilles sikkerhed for et lån efter forslaget, skal dog ikke reflekteres i hverken renter eller andre omkostninger.

De nærmere vilkår, herunder hvad angår fastsættelse af renter og tilbagebetaling af afdrag, skal fremgå af lånebetingelserne, der fastlægges i en privatretlig aftale mellem låntager og administrator.

(§ 9 a, stk. 6)

Formålet med ordningen er at lette adgangen til finansiering for små iværksættere, og der stilles derfor ikke krav om sikkerhedsstillelse. Formålet med låneordningen skal også reflekteres i vægningen af de hensyn, der tages i den kreditvurdering, der skal gennemføres i forbindelse med behandlingen af låneansøgningen. I praksis betyder det, at der i højere grad skal fokuseres på sammenhængen i selve projektet snarere end ansøgers forhold. Det betyder, at der skal foreligge en positiv business case. Hvis der ansøges om arbejdskapital, da vil kreditvurderingen og sagsbehandlingen skulle tage højde for de særlige faktorer, der gælder i sådanne sager. Arbejdskapitalen skal f.eks. ikke have til formål at forbedre likviditeten for en nødlidende virksomhed. Det handler om at forbedre vilkårene for en i øvrigt sund virksomhed.

(§ 9 a, stk. 7)

Denne bestemmelse giver mulighed for bl.a. at ændre beløbsgrænserne i stk. 1.

Til nr. 5 (§ 10, stk. 1)

Efter bestemmelsen kan Naalakkersuisut indgå aftale med et administrationsselskab eller kommunerne om administration af låneordningen.

Praksis er, at det sagsbehandlende arbejde vedrørende støtteordningerne varetages af et administrationsselskab.

Til nr. 6 (§ 12, stk. 4, nr. 1)

Bestemmelsen korrigerer en fejlbehæftet paragrafhenvielse i den gældende inatsisartutlovs § 12, stk. 4.

Til § 2

Det foreslås, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2018.